

SÈRIE 3

Per a totes les preguntes

Tal com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant perquè l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a l'homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que perquè l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa**.

Igualment, el fet que les respostes de les **preguntes número 2**, especialment quan siguin del tipus *Compareu* o altres, no siguin tan extenses com les del tipus *Expliqueu*, no ha d'impedir en absolut que obtinguin la màxima qualificació.

En canvi, en la correcció de les **preguntes 1** la tasca de correcció i puntuació ha de seguir específicament els Criteris Generals en tot allò referit a la classificació de fonts, enquadraments cronològics i altres.

Opció A**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una pintura o un quadre (0'25 punts) anomenat "La càrrega" o "Barcelona 1902", obra del pintor Ramón Casas, del 1899 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant el període de la Restauració, l'any després del denominat "Desastre" de 1898, l'any que a Barcelona es donar el Tancament de Caixes. (0'75 punts)

c) Descriviu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat expliqui tant l'escena principal –la càrrega de la Guàrdia Civil contra una manifestació o concentració d'obriers amb un d'aquests a terra en primer pla i un altre al fons– com el rerefons urbà i industrial barceloní, amb una fàbrica però també amb esglésies. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la crisi del sistema de la Restauració des del punt de vista polític des de 1898 fins a l'adveniment de la Dictadura de Primo de Rivera, sense explicar aquesta última. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les conseqüències del "Desastre de 1898"; els intents de regeneracionisme polític de Silvela, Maura i Canalejas; la crisi dels partits dinàstics; i el republicanisme (1,25 punts); el Marroc i el problema militar; el catalanisme i la Mancomunitat; la Primera Guerra Mundial i Espanya; i la inestabilitat política fins el 1923. (1,25 punts)

b) Expliqueu la conflictivitat social i obrera que hi va haver a Espanya entre els anys 1902 i 1923. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les organitzacions obreres existents a Espanya en el període, la vaga de 1902, la Setmana Tràgica, l'impacte econòmic i social de la Primera Guerra mundial (1,25 punts); la vaga de 1917, la de "La Canadenca" de 1919, i l'etapa del pistolisme posterior fins arribar al 1923. (1,25 punts)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter periodístic i polític, en concret, en una nota on s'expliquen les sancions imposades per governador civil de Barcelona a diversos establiments per seguir utilitzant rètols o impresos en català publicada al diari "El Correo Catalán" el 7 d'octubre de 1939. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï cronològicament la font durant el període franquista (1939-1975) a Barcelona, el primer any del règim. (0'75 punts)

c) Expliqueu el contingut de la font (1 punt)

Cal que l'alumnat expliqui com, en la seva acció repressora contra el "separatisme", el governador civil de Barcelona imposa multes a establiments que mantenen la retolació catalana i/o utilitzen encara impresos en aquesta llengua. Així com que les esmentades sancions s'han de pagar diàriament mentre no es canviïn. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les característiques de la repressió franquista en general i de la repressió específica contra Catalunya durant la dictadura. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la repressió franquista: el seu funcionament, jurisdiccions (la militar, la de Responsabilitats Polítiques, la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme), camps de concentració i presons (1,25); i la repressió específica a Catalunya referida a la llengua, ensenyament, manifestacions culturals, etc., al llarg de tota la durada del Règim (1, 25 punts)

b) Expliqueu l'oposició antifranquista a Catalunya durant la dictadura. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el poc pes de l'oposició durant la primera etapa franquista, quan les condicions repressives ho impediën, amb freqüents detencions d'activistes obrers de la CNT, UGT, PSUC i altres; els maquis (1,25 punts); la represa d'una oposició molt més forta i organitzada en paral·lel als canvis demogràfics, econòmics i socials que experimentà el país en la dècada dels seixanta i primera meitat dels setanta, amb la reorganització d'un moviment obrer clandestí, el llançament de lluites obreres, estudiantils i veïnals i l'establiment de plataformes unitàries com l'Assemblea de Catalunya. (1,25 punts)

Opció B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter jurídic i polític, la llei catalana sobre capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges, de 19 de juny de 1934. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Segona República (1931-1936), durant el denominat Bienni "Negre" o conservador. (0,75 punts)

c) Expliqueu TRES dels articles que conté la font. (1 punt)

L'alumnat pot explicar l'article 1, on s'institueix que la dona té la mateixa capacitat civil que l'home; el 2, on s'estableix que el matrimoni no modifica la capacitat d'obrar de la dona; el 3, on s'estableix que el matrimoni no comporta autoritat de l'home sobre la dona; el 4, on es permet als cònjuges exercir professions i oficis; o el 5, on, amb l'excepció de l'adopció, cadascun dels cònjuges pot realitzar actes jurídics, compres, etc., sense necessitar llicència de l'altre. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i l'obra legislativa i de govern de la Generalitat de Catalunya durant la Segona República. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932 i les seves característiques; els governs de la Generalitat i la seva acció de govern durant la República, fent esment als dos presidents, Macià i Companys, i a l'obra educativa, cultural, sanitària i social de la Generalitat; a les lleis aprovades, com ara la llei sobre capacitat jurídica de la dona o la de contractes de conreu; i als avatars de l'autonomia arran dels Fets d'Octubre de 1934 i posterior restabliment de la plena vigència de l'Estatut el febrer de 1936. (2,50 punts)

b) Expliqueu la Constitució de 1931, tres de les reformes del Primer Bienni 1931-1933 i l'evolució d'aquestes reformes fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,5 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la Constitució de 1931; així com tres de les reformes, d'entre la militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa; llurs característiques, l'oposició que trobaren i com evolucionaren tant durant el segon bienni republicà com, després, en el període que va des de les eleccions de febrer de 1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil. Cal que faci esment a la pràctica aturada d'algunes de les reformes durant el Bienni "Negre" i a la seva acceleració després del febrer del 36. (2,50 punts)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia (0,25 punts) presa a l'aeròdrom de Tetuan (Protectorat Espanyol del Marroc) a finals de juliol de 1936. (0,50 punts)

- b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Guerra Civil (1936-1939), en les seves primeres setmanes. (0,75 punts)

- c) Descriviu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat expliqui la imatge, on es veu l'aeròdrom de Tetuan on un grup de soldats està embarcant en un avió de transport mentre un altre grup espera. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

- a) Expliqueu el començament de la Guerra Civil i l'organització del poder a les dues zones en què va quedar dividida Espanya, així com els conflictes interns que es van viure a totes dues zones durant la guerra. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'inici de la Guerra i l'organització del poder a cadascuna de les dues zones (1,25 punts); així com els conflictes a l'interior de la zona republicana –Fets de Maig de 1937, conflictes govern central-Generalitat, cop del coronel Casado– i de la zona franquista –Unificació de Falange i la Comunió Tradicionalista d'abril de 1937. (1,25 punts)

- b) Expliqueu les fases militars de la Guerra Civil espanyola. (2,50 punts)

L'alumnat ha d'explicar les fases de la Guerra: avenç des del sud i des del nord; intents de presa de Madrid i batalles subsegüents –Jarama, Guadalajara, Brunete–; conquesta del Nord; batalla de Terol i posterior avenç cap a la Mediterrània; batalla de l'Ebre; ocupació de la resta Catalunya, i posterior i final ocupació de les zones central i sud-est. (2,50 punts)

SÈRIE 5**Opció A****Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un text públic de caràcter polític que forma part del llibre de Valentí Almirall *España tal como es* publicat a París el 1886 (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les informacions que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï el text dins del període de la Restauració i del desenvolupament del catalanisme polític. (0,75 punts)

c) Descriu les pràctiques relacionades amb les eleccions que s'expliquen a la font. (1 punt)

L'alumnat hauria d'explicar els mecanismes de corrupció electoral que descriu Almirall al text, com ara fer votar persones mortes, prèvia inscripció al cens; l'ús d'altres persones per suplantar-les, i inflar el nombre de vots obtinguts fins a extrems absurds; també, com les corts acceptaven uns resultats manifestament falsos. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu com funcionaven el sistema polític de la Restauració i les eleccions i compareu-los amb un sistema i unes eleccions veritablement democràtics. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui el sistema de partits, el torn pacífic i els mecanismes de corrupció electoral –“encasillado”, tupinades i altres pràctiques fraudulentes– en les eleccions fins al 1898 (1,25 punts); i que compari aquest sistema i corrupció amb un sistema democràtic on no hi ha “torn” i on es respecta veritablement la voluntat popular, i les eleccions falsejades amb unes netes. (1,25 punts).

b) Expliqueu les forces d'oposició al sistema de la Restauració fins al 1898 (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'oposició al sistema de la Restauració, destacant el paper dels carlins i la seva evolució després de la derrota en la Tercera Guerra, finalitzada el 1876; els primers regionalismes: català i basc; la importància del republicanisme, amb dos líders diferenciats, l'unionista i conservador Castelar i el federalista Pi i Margall (1,25 punts); l'obrerisme, que veié la fundació del PSOE el 1879 i de la UGT el 1888, socialistes, i la divisió dels anarquistes entre anarcosindicalistes i anarcoterroristes, que portaren a terme importants atemptats, entre ells el del mateix Cánovas del Castillo el 1897, així com les bombes del Liceu i del Corpus. (1,25 punts)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un mapa (0,25 punts), on es representen agrupacions d'empreses col·lectivitzades a Catalunya, extret del llibre d'Hurtado, Segura i Villarroya *Atlas de la Guerra Civil a Catalunya*. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï el quadre durant la Guerra Civil a Catalunya (1936-1939). (0,75 punts)

c) Comenteu el contingut de la font. (1 punt)

L'alumnat hauria de comentar la major concentració d'empreses col·lectivitzades a les comarques més industrialitzades del país com el Barcelonès, el Baix Llobregat, els dos Vallès i el Tarragonès; un nombre menor a l'Anoia, el Bages, Osona, la Selva i el Baix Empordà; i menor encara al Segrià, l'Alt Camp, l'Alt Penedès, el Berguedà, el Ripollès i el Gironès. De la resta no es tenen dades. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu tres dels fets bèl·lics que s'esdevingueren a Catalunya durant la Guerra Civil: ofensives, batalles, bombardeigs i d'altres. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui tres fets de guerra a Catalunya d'entre l'anada de les columnes de milícies cap a l'Aragó; les dues ofensives franquistes i la Batalla de l'Ebre, els bombardeigs aeris i navals, o la retirada envers la frontera francesa. (2,50 punts)

b) Expliqueu la vida a Catalunya durant la Guerra Civil: fets polítics, qüestions econòmiques i de subministraments; col·lectivitzacions, refugiats i d'altres. (2,50 punts)

La resposta de l'alumnat hauria d'explicar l'esclat revolucionari, el doble poder Govern - Comitè de Milícies Antifeixistes, els diferents governs de la Generalitat, l'establiment del govern central a Barcelona i les tensions entre el català i aquest (1,25 punts); les col·lectivitzacions i el decret que les regulà, i l'economia de guerra; el progressiu empitjorament dels abastiments, el problema dels refugiats i les condicions de vida a la reraguarda (1,25 punts).

OPCIÓ B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge, o fotografia o reproducció (0,25 punts) en concret de la primera plana del diari *Ahora*, de Madrid, del 18 de febrer de 1936. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les informacions que proporciona la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 18 de febrer de 1936, després de celebrar-se les eleccions legislatives que donaren la victòria al Frente Popular en el conjunt d'Espanya i al Front d'Esquerres a Catalunya. (0,75 punts)

c) Comenteu els titulars continguts en la font (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti els titulars on es diu "Un triunfo indiscutible de las izquierdas", les xifres de 240 diputats estimats per les esquerres i de 120 per la CEDA, el triomf de les esquerres a Catalunya i el fet que no han obtingut acta de diputat diversos polítics com Lerroux o Cambó. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles de 1931 i de 1933 i expliqueu les figures de tres personatges polítics del període de la II República. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat compari els dos resultats, destacant la victòria de la Conjunció Republicana-Socialista el 1931 amb la del Partido Radical i de la CEDA el 1933 (1,25 punts); cal que a continuació expliqui les figures de tres personatges polítics de la República. Per exemple Azaña, Gil-Robles, Lerroux o Prieto, entre d'altres; si s'inclouen polítics catalans –Comanys, Cambó, etc.– és igualment acceptable. (1,25 punts)

b) Compareu el període del Bienni Negre o conservador amb l'etapa posterior a les eleccions de febrer de 1936 i fins a l'esclat de la Guerra Civil. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat compari el període del Bienni Negre, iniciat arran de la victòria en les eleccions de 1933 del centre-dreta del Partit Radical, amb el suport de la CEDA, en què es deturaren o suprimiren les reformes del primer Bienni i en què, arran de l'entrada de ministres de la CEDA al govern l'octubre de 1934, es desencadenà la dita "Revolució d'Astúries" i els Fets d'Octubre a Catalunya, amb una forta repressió posterior (1,25 punts) amb el període posterior a la victòria del Front Popular, amb els governs republicans i la represa de les reformes, ara més radicalitzades en la seva implantació. De com l'ordre públic s'anà deteriorant per sectors de les esquerres, i com per l'actitud colpista de l'extrema dreta i sectors de la dreta es va arribar a la conspiració i a l'alçament de juliol, que no s'ha d'explicar (1,25 punts)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un text públic de caràcter polític i jurídic, en concret el Preàmbul de l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1979. (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Transició, després de l'aprovació de la Constitució de 1978, després de les eleccions legislatives espanyoles de 1979. (0,75 punts)

c) Comenteu tres de les idees contingudes en la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti tres de les idees següents: el caràcter de l'Estatut de recobriment de l'autogovern de Catalunya; la voluntat de Catalunya de constituir-se en comunitat autònoma, l'homenatge a tots aquells homes i dones que han contribuït a la recuperació de l'autogovern; els valors de llibertat, justícia, igualtat i lluita per la qualitat de vida de tots aquells que viuen, resideixen i treballen a Catalunya, i el lligam entre les llibertats personals i les col·lectives que la Generalitat representa. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut (explicant-lo) fins al 1986. (2,50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'Estatut de Catalunya del 1979 i les seves característiques; les eleccions al Parlament de Catalunya de 1980 i els seus resultats, la formació del govern Pujol, el 23-F a Catalunya (1,25 punts); la tasca de govern duta a terme per la Generalitat d'aquesta època i també de la sorgida de les eleccions de 1984, amb la Llei de normalització lingüística, la de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais i la de la policia autonòmica, entre d'altres. (1,25 punts)

b) Expliqueu l'evolució política de Catalunya des de la mort de Franco fins a l'aprovació de l'Estatut (sense explicar-lo). (2,50 punts)

Cal que l'alumnat faci referència a la situació política generada per la mort de Franco, a l'Assemblea de Catalunya i l'increment de l'acció de l'oposició per forçar una ruptura democràtica i a les formes que adoptà aquesta, tant a nivell de lluites obreres, estudiantils, de barris, etc; al referèndum de la llei de reforma política de 1976; a la llei d'amnistia i legalització de partits; a la celebració i resultats de les eleccions de 1977 i els seus resultats a Catalunya (1,25 punts); a l'Assemblea de Parlamentaris i al retorn del president Tarradellas, explicant seguidament l'elaboració de l'Estatut. (1,25 punts)